

Sygn. akt VI U 178/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 sierpnia 2017 r.

Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi-Północ w Warszawie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w składzie:

Przewodniczący:	SSR Iwona Dzięgielewska
Protokolant:	Ilona Sibilska

po rozpoznaniu w dniu 23 sierpnia 2017 r. w Warszawie

sprawy z odwołania B. K. (1)

przeciwko (...)I Oddziałowi w W.

z udziałem (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością A (...) spółka komandytowa z siedzibą w W.

o prawo do zasiłku macierzyńskiego

na skutek odwołania B. K. (1)

od decyzji z dnia 20 marca 2015 nr znak:(...)od decyzji z dnia 11 maja 2017 r.(...)

orzeka:

1.w zakresie odwołania od decyzji z dnia 20 marca 2015 nr znak: (...)postępowanie umarza;

2. zmienia zaskarżoną decyzję z dnia 11 maja 2017 r.(znak: (...))przyznając B. K. (2) prawo do zasiłku macierzyńskiego za okres od dnia 06.08.2014 r. do dnia 03.11.2014 r. oraz prawo do zasiłku macierzyńskiego za okres ustalony jako okres dodatkowego urlopu zasiłku macierzyńskiego za okres ustalony jako okres urlopu rodzicielskiego za okres od 16.12.2014 r. do 15.06.2015 r. ;

3.zasądza od pozwanego (...)I Oddziału w W. na rzecz odwołującej się B. K. (1) kwotę 360 zł (trzystu sześćdziesięciu złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt: VI U 178/15

UZASADNIENIE

W dniu 16 kwietnia 2015 roku (data prezentaty) odwołująca się B. K. (1) wniosła odwołanie od decyzji (...) I Oddziału w W. z dnia 20 marca 2015 roku, znak: (...)odmawiającej jej prawa do zasiłku macierzyńskiego za okres od dnia 17 czerwca 2014 roku do dnia 3 listopada 2014 roku, prawa do zasiłku macierzyńskiego za okres ustalony jako okres dodatkowego urlopu macierzyńskiego od dnia 4 listopada 2014 roku do dnia 15 grudnia 2014 roku oraz prawa do zasiłku macierzyńskiego za okres ustalony jako okres urlopu rodzicielskiego od dnia 16 grudnia 2014 roku do dnia 15 czerwca 2015 roku (odwołanie k. 1).

W uzasadnieniu wskazała, iż jej pierwsze dziecko urodziło się w dniu (...), zaś drugie w dniu (...) roku podczas przebywania odwołującej się na urlopie wychowawczym, jakiego udzielił jej pracodawca zgodnie ze złożonym przez nią wnioskiem. Odwołująca się podniosła, iż do dnia dzisiejszego trwa jej stosunek pracy, nie rozwiązano z nią umowy, pracodawca natomiast nie ogłosił upadłości ani likwidacji. Organ rentowy dopiero w marcu 2015 roku zorientował się, że pracodawca skarżącej od maja 2013 roku nie przekazywał raportów miesięcznych o należnych składkach i wypłaconych świadczeniach, raportów imiennych o wypłaconych świadczeniach i przerwach w wypłacaniu składek. Przez cały czas odwołująca się pozostawała w przekonaniu, iż pracodawca wywiązuje się ze swoich obowiązków wobec (...) w tym z obowiązku składania stosownych dokumentów, odprowadzania składek. W ocenie odwołującej się zaniechanie pracodawcy, działanie na jej szkody nie może powodować negatywnych skutków dla skarżącej. Zaskarżona decyzja oparta jest na założeniu, że jedynym dowodem, iż udzielono odwołującej się urlopu wychowawczego w 2012 roku może być wypełniony przez pracodawcę formularz (...) Organ rentowy nie wzywał odwołującej się do wskazania dodatkowych okoliczności faktycznych, złożenia innych środków dowodowych. Do dnia otrzymania zaskarżonej decyzji odwołująca się pozostawała w przekonaniu, że otrzyma należne jej świadczenie (odwołanie k. 2-5).

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 7 maja 2015 roku (data prezentaty) (...) I Oddział w W. wniósł o oddalenie odwołania z uwagi na faktyczną i prawną zasadność zaskarżonej decyzji (odpowiedź na odwołanie k. 42).

W uzasadnieniu wskazał, iż w dokumentacji złożonej w związku z roszczeniem o wypłatę zasiłku macierzyńskiego brak jest zaświadczenia płatnika składek (...) (...) prowadził korespondencję z pracodawcą odwołującej się, jednak z uwagi na nieodbieranie przesyłek brak było możliwości nawiązania kontaktu z płatnikiem. Z systemu informatycznego (...) wynika, że płatnik składek (...) sp. z o.o. od maja 2013 roku nie składał raportów rozliczeniowych (...), imiennych raportów miesięcznych o należnych składkach i wypłaconych świadczeniach oraz (...) raportów imiennych o wypłaconych świadczeniach i przerwach w wypłacaniu składek. Z uwagi na brak możliwości nawiązania kontaktu z płatnikiem oraz brakiem uzyskania od płatnika składek wymaganych dokumentów w sprawie zasiłku macierzyńskiego, brak jest podstaw do wydania decyzji o podleganiu przez skarżącą do ubezpieczeń z tytułu przebywania na urlopie wychowawczym oraz możliwości sporządzenia przez (...) dokumentów rozliczeniowych z urzędu (odpowiedź na odwołanie k. 42-44).

Postanowieniem z dnia 13 stycznia 2016 roku Sąd zawiesił postępowanie w sprawie do czasu ustalenia kwestii podlegania przez odwołującą się ubezpieczeniom z tytułu przebywania na urlopie wychowawczym (postanowienie k. 145).

Postanowieniem z dnia 2 lutego 2017 roku Sąd podjął zawieszony postępowanie (postanowienie k. 200).

Na terminie rozprawy w dniu 22 maja 2017 roku pełnomocnik odwołującej się wniósł o umorzenie postępowania w zakresie w jakim organ rentowy uwzględnił roszczenie odwołującej się. W pozostałym zakresie wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji oraz wypłacenie odwołującej się zasiłku macierzyńskiego (protokół k. 225).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Odwołująca się od dnia 1 grudnia 2005 roku jest pracownikiem (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością” A (...) spółki komandytowej z siedzibą w W., zaś od dnia 1 grudnia 2008 roku jest zatrudniona na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony (umowa o pracę k. 10-13).

Skarżąca przebywała na urlopie wychowawczym w okresie od dnia 6 sierpnia 2012 roku do dnia 5 sierpnia 2014 roku w związku z urodzeniem pierwszego dziecka w dniu 3 lutego 2012 roku. Wniosek o udzielenie urlopu wychowawczego podpisał ówczesny członek zarządu A. P. (wniosek k. 21 akt rentowych; zeznania A. P. k. 127 – e-protokół (...)(...))

W 2013 roku członek zarządu spółki sprzedał swoje udziały. Spółka nie została wykreślona z KRS-u, nabywca nie kontynuował prowadzenia działalności. Do kwietnia 2013 roku płatnik składek korzystał z usług biura rachunkowego prowadzonego przez M. D.. Prowadzone przez pracodawcę sklepy zostały zamknięte, spółka nie ogłosiła upadłości ani

likwidacji (zeznania M. D. k. 86-87; zeznania M. J. k. 87-88; zeznania odwołującej się k. 88 – 89; zeznania A. P. k. 127 – e-protokół (...)(...)zeznania A. W. k. 127 – e-protokół (...)(...)

W dniu 17 czerwca 2014 roku, w trakcie przebywania na urlopie wychowawczym odwołująca się urodziła drugie dziecko (odpis aktu urodzenia k. 20 akt rentowych).

Z dokumentów zaewidencjonowanych w Centralnym Rejestrze Ubezpieczonych wynika, że płatnik składek złożył za odwołującą się miesięczne dokumenty rozliczeniowe (...) (imiennych raportów miesięcznych o należnych składkach i wypłaconych świadczeniach) z kodem z tytułu ubezpieczenia (...) i (...) (raportów imiennych o wypłaconych świadczeniach i przerwach w wypłacaniu składek) z kodem świadczenia/przerwy (...) za okres od sierpnia 2012 roku do kwietnia 2013 roku. Płatnik składek od maja 2013 roku nie składał dalszych miesięcznych dokumentów rozliczeniowych oraz nie wyrejestrował skarżącej z ubezpieczeń (pismo ZUS k. 16 akt rentowych).

W dniu 1 lipca 2014 roku odwołująca się złożyła do (...)I Oddziału w W. wniosek o udzielenie jej urlopu macierzyńskiego w wymiarze 20 tygodni (od dnia 17 czerwca 2014 roku do dnia 4 listopada 2014 roku) oraz 6 tygodni dodatkowego urlopu macierzyńskiego (od dnia 5 listopada 2014 roku do 17 grudnia 2014 roku). Wniosła również o udzielenie jej urlopu rodzicielskiego w wymiarze 26 tygodni (od dnia 18 grudnia 2014 roku do dnia 18 czerwca 2015 roku) ze świadczeniem pieniężnym w wysokości 80% podstawy zasiłku macierzyńskiego. Skarżąca ponadto wskazała, iż pracodawca uchylił się od kontaktu z nią, mimo że nadal jest zatrudniona u płatnika składek. Do wniosku odwołująca się dołączyła kserokopię skróconego aktu urodzenia dziecka (wniosek k. 22 akt rentowych).

W dniach 23 lipca 2014 roku oraz 7 sierpnia 2014 roku (...) wystosował do płatnika składek pisma o uzyskanie druku (...). Korespondencja wysyłana do firmy wróciła z adnotacją „adresat wyprowadził się”, „adresat nieznan” (pisma ZUS k. 14-19 akt rentowych).

Decyzją z dnia 20 marca 2015 roku, znak: (...) (...)I Oddział w W. odmówił odwołującej się prawa do zasiłku macierzyńskiego za okres od dnia 17 czerwca 2014 roku do dnia 3 listopada 2014 roku, prawa do zasiłku macierzyńskiego za okres ustalony jako okres dodatkowego urlopu macierzyńskiego od dnia 4 listopada 2014 roku do dnia 15 grudnia 2014 roku oraz prawa do zasiłku macierzyńskiego za okres ustalony jako okres urlopu rodzicielskiego od dnia 16 grudnia 2014 roku do dnia 15 czerwca 2015 roku. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, iż dowodem do ustalenia prawa do zasiłku i jego wysokości jest zaświadczenie płatnika składek wystawione przez pracodawcę na druku (...). Organ rentowy ustalił, iż pracodawca odwołującej się nie dostarczał do (...) raportów (...) i (...) za okres od maja 2013 roku oraz nie wyrejestrował skarżącej z ubezpieczeń. W związku z brakiem możliwości wyegzekwowania od płatnika składek dokumentu potwierdzającego okres udzielonego przez zakład pracy urlopu wychowawczego, brak jest podstawy do wydania decyzji o podleganiu odwołującej się do ubezpieczeń z tytułu przebywania na urlopie wychowawczym oraz możliwości sporządzenia przez (...) dokumentów rozliczeniowych z urzędu (decyzja k. 1 akt rentowych).

Decyzją z dnia 29 stycznia 2016 roku, nr (...) (...)I Oddział w W. ustalił wysokość podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie odwołującej się podlegającej ubezpieczeniom jako osobie przebywającej na urlopie wychowawczym u płatnika składek (...).K. w okresie od maja 2013 roku do czerwca 2014 roku. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, iż płatnik złożył za odwołującą się imienne raporty miesięczne od grudnia 2005 roku do kwietnia 2013 roku. Na koncie płatnika brak jest dalszych dokumentów rozliczeniowych (decyzja k. 155-158).

W piśmie z dnia 3 marca 2016 roku skierowanym do odwołującej się organ rentowy podniósł, iż decyzja nr (...) z dnia 29 stycznia 2016 roku określa podstawy wymiaru składek za okres, za który pracodawca nie złożył dokumentów rozliczeniowych, tj. za okres od maja 2013 roku do czerwca 2014 roku. Podstawa wymiaru składek za czerwiec 2016 roku jest obliczona za 16 dni przebywania na urlopie wychowawczym, ponieważ w dniu 17 czerwca 2014 roku odwołująca się urodziła kolejne dziecko (pismo k. 159).

Od decyzji z dnia 29 stycznia 2016 roku, nr (...) odwołująca się wniosła odwołanie do Sądu Okręgowego Warszawa – Praga w Warszawie. Sąd Okręgowy Warszawa – Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

postanowieniem z dnia 3 stycznia 2017 roku w sprawie o sygn. akt: VII U 719/16 umorzył postępowanie w sprawie z uwagi na cofnięcie przez odwołującą się odwołania (postanowienie k. 196).

Decyzją z dnia 11 maja 2017 roku, znak: (...) (...)I Oddział w W. uchylił decyzję z dnia 20 marca 2015 roku, znak: (...), przyznał odwołującej się prawo do zasiłku macierzyńskiego za okres od dnia 17 czerwca 2014 roku do dnia 5 sierpnia 2014 roku oraz odmówił prawa do zasiłku macierzyńskiego za okres od dnia 6 sierpnia 2014 roku do dnia 3 listopada 2014 roku, zasiłku macierzyńskiego za okres ustalony jako okres dodatkowego urlopu, zasiłku macierzyńskiego za okres od dnia 4 listopada 2014 roku do dnia 15 grudnia 2014 roku oraz zasiłku macierzyńskiego za okres ustalony jako okres urlopu rodzicielskiego za okres od dnia 16 grudnia 2014 roku do dnia 15 czerwca 2015 roku. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, iż ze zgromadzonej dokumentacji wynika, że w okresie od dnia 6 sierpnia 2012 roku do dnia 5 sierpnia 2014 roku przebywała na urlopie wychowawczym. Zatem w okresie urlopu wychowawczego odwołująca się ma prawo do zasiłku macierzyńskiego za okres odpowiadający okresowi urlopu macierzyńskiego w okresie od dnia 17 czerwca 2014 roku do dnia 5 sierpnia 2014 roku. Z uwagi na fakt, że urlop wychowawczy zakończył się w okresie pobierania przez odwołującą się zasiłku macierzyńskiego, płatnik składnik winien udzielić skarżącej na dalszy okres urlopu macierzyńskiego, dodatkowego urlopu macierzyńskiego i urlopu rodzicielskiego. Wobec nieprzedłożenia przez odwołującą się dokumentów potwierdzających okres udzielonego przez płatnika składek urlopu macierzyńskiego, dodatkowego urlopu macierzyńskiego i urlopu rodzicielskiego za łączny okres od dnia 6 sierpnia 2014 roku do dnia 15 czerwca 2015 roku, brak jest podstaw do ustalenia prawa do wypłaty zasiłku macierzyńskiego w ww. okresie (decyzja k. 215).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w aktach niniejszej sprawy oraz aktach rentowych, a także na podstawie zeznań świadków: M. D., M. J., A. P., A. W. oraz zeznań odwołującej się.

Zeznania świadków oraz odwołującej się były logiczne i spójne oraz korespondowały ze sobą nawzajem, dlatego Sąd nie znalazł podstaw do odmowy ich wiarygodności. Sąd dał wiarę odwołującej się i świadkom co do faktu braku kontaktu z pracodawcą odwołującą się i niewypełnianiu obowiązków płatnika składek.

Autentyczności i treści ww. dokumentów nie kwestionowała żadna ze stron, toteż Sąd uznał je za pełnowartościowy materiał dowodowy w sprawie.

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 29 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (t. jedn. Dz. U. z 2016 poz. 372 ze zm., zwana dalej ustawą zasiłkową) zasiłek macierzyński przysługuje ubezpieczonej, która w okresie ubezpieczenia chorobowego albo w okresie urlopu wychowawczego urodziła dziecko.

Natomiast zgodnie z art. 29 ust. 5 ww. ustawy zasiłek macierzyński przysługuje na okres ustalony przepisami kodeksu pracy jako okres urlopu macierzyńskiego, okres dodatkowego urlopu macierzyńskiego oraz urlopu rodzicielskiego.

Zgodnie z art. 182^{1a} § 1 kodeksu pracy po wykorzystaniu urlopu macierzyńskiego albo zasiłku macierzyńskiego za okres odpowiadający okresowi urlopu macierzyńskiego pracownik ma prawo do urlopu rodzicielskiego w wymiarze do:

- 1) 32 tygodni – w przypadku, o którym mowa w art. 180 § 1 pkt 1;
- 2) 34 tygodni – w przypadkach, o których mowa w art. 180 § 1 pkt 2-5.

Zgodnie z § 9 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 2 kwietnia 2012 r. w sprawie określenia dowodów stanowiących podstawę przyznania i wypłaty zasiłków z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (t. jedn. Dz. U. 2014 poz. 1594 ze zmianami) dowodem do przyznania i wypłaty przez (...)zasiłku macierzyńskiego za okres ustalony przepisami kodeksu pracy jako urlopu macierzyńskiego jest zaświadczenie lekarskie wystawione na zwykłym druku określające przewidywaną datę porodu – za okres przed porodem i skrócony

odpis aktu urodzenia dziecka lub jego kopia potwierdzona za zgodność z oryginałem przez płatnika składek albo (...) - za okres po porodzie.

Natomiast zgodnie z § 18 ww. rozporządzenia dowodami stanowiącymi podstawę przyznania i wypłaty zasiłku macierzyńskiego przysługującego ubezpieczonemu za okres ustalony przepisami Kodeksu pracy jako okres dodatkowego urlopu macierzyńskiego albo dodatkowego urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego, w razie gdy zasiłek macierzyński za okres bezpośrednio poprzedzający okres objęty wnioskiem o udzielenie takiego urlopu był pobierany przez tego ubezpieczonego, są:

1) zaświadczenie pracodawcy o okresie udzielonego dodatkowego urlopu macierzyńskiego albo dodatkowego urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego oraz zaświadczenie pracodawcy o okresie i wymiarze czasu pracy wykonywanej w czasie dodatkowego urlopu macierzyńskiego albo dodatkowego urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego - w przypadku pracownika, któremu zasiłek macierzyński jest wypłacany przez (...)

2) wniosek ubezpieczonego złożony płatnikowi zasiłku macierzyńskiego przed terminem rozpoczęcia korzystania z tego zasiłku za okres ustalony przepisami Kodeksu pracy jako okres dodatkowego urlopu macierzyńskiego albo dodatkowego urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego - w przypadku ubezpieczonego niebędącego pracownikiem.

Z kolei zgodnie z § 18a rozporządzenia dowodami stanowiącymi podstawę przyznania i wypłaty zasiłku macierzyńskiego przysługującego ubezpieczonemu za okres ustalony przepisami Kodeksu pracy jako okres urlopu rodzicielskiego, w razie gdy zasiłek macierzyński za okres bezpośrednio poprzedzający okres objęty wnioskiem o udzielenie tego urlopu był pobierany przez tego ubezpieczonego, są:

1) oświadczenie ubezpieczonego o braku zamiaru korzystania przez drugiego z rodziców dziecka w okresie wskazanym we wniosku z zasiłku macierzyńskiego za okres ustalony przepisami Kodeksu pracy jako okres urlopu rodzicielskiego albo oświadczenie ubezpieczonego o okresie, w którym drugi z rodziców dziecka zamierza korzystać z zasiłku macierzyńskiego za okres tego urlopu, w okresie objętym wnioskiem albo potwierdzone przez pracodawcę za zgodność z oryginałem kopie takich oświadczeń - w przypadku pracownika, któremu zasiłek macierzyński jest wypłacany przez (...);

2) zaświadczenie pracodawcy o okresie udzielonego urlopu rodzicielskiego oraz zaświadczenie pracodawcy o okresie i wymiarze czasu pracy wykonywanej w czasie urlopu rodzicielskiego - w przypadku pracownika, któremu zasiłek macierzyński jest wypłacany przez (...)

3) wniosek ubezpieczonego złożony płatnikowi zasiłku macierzyńskiego przed terminem rozpoczęcia korzystania z tego zasiłku za okres ustalony przepisami Kodeksu pracy jako okres urlopu rodzicielskiego - w przypadku ubezpieczonego niebędącego pracownikiem.

Ustawodawca nałożył nadto obowiązek na pracownicę wystąpienia z wnioskiem o udzielenie urlopu macierzyńskiego, a na pracodawcę obowiązek wyrażenia zgody. Następnie ustawodawca nakazał, aby to pracodawca będący płatnikiem składek złożył organowi rentowemu zaświadczenie o okresie udzielonego urlopu macierzyńskiego – w razie wypłaty zasiłku macierzyńskiego przez (...) oraz druk Z-3.

Sąd ustalił, że odwołująca się złożyła do organu rentowego wniosek o udzielenie urlopu macierzyńskiego, dodatkowego urlopu macierzyńskiego oraz urlopu rodzicielskiego zamiast do pracodawcy, bowiem nie mogła skontaktować się z płatnikiem. Pracodawca, jak zeznał ówczesny członek zarządu płatnika A. P., od kwietnia 2013 r. zaprzestał składania dokumentacji rozliczeniowej potwierdzającej zarówno opłacanie składek, jak i kwoty naliczanego odwołującej się wynagrodzenia. Odwołująca się z uwagi na niemożność skontaktowania się z pracodawcą, wniosek o udzielenie jej urlopu macierzyńskiego złożyła do organu rentowego. (...) początkowo wydał decyzję odmawiającą skarżącej prawa do zasiłku macierzyńskiego, prawa do zasiłku macierzyńskiego za okres ustalony jako okres dodatkowego urlopu macierzyńskiego oraz prawa do zasiłku macierzyńskiego za okres ustalony jako okres urlopu rodzicielskiego powołując

się na braki w dokumentacji, tj. nieprzedstawienie przez płatnika składek formularzy (...) (...) (...) (imiennych raportów miesięcznych o należnych składkach i wypłaconych świadczeniach) oraz (...) (raportów imiennych o wypłaconych świadczeniach i przerwach w wypłacaniu składek). Następnie organ rentowy w dniu 11 maja 2017 roku przyznał odwołującej się prawo do zasiłku macierzyńskiego za okres od dnia 17 czerwca 2014 roku do dnia 5 sierpnia 2014 roku oraz odmówił prawa do zasiłku macierzyńskiego za okres od dnia 6 sierpnia 2014 roku do dnia 3 listopada 2014 roku, zasiłku macierzyńskiego za okres ustalony jako okres dodatkowego urlopu, zasiłku macierzyńskiego za okres od dnia 4 listopada 2014 roku do dnia 15 grudnia 2014 roku oraz zasiłku macierzyńskiego za okres ustalony jako okres urlopu rodzicielskiego za okres od dnia 16 grudnia 2014 roku do dnia 15 czerwca 2015 roku. Zatem organ rentowy przyznał odwołującej się prawa do świadczeń do czasu pozostawania na urlopie wychowawczym. Podstawową przesłanką odmowy skarżącej prawa do zasiłku macierzyńskiego było nieprzedstawienie przez nią dokumentów potwierdzających okres udzielonego przez płatnika składek urlopu macierzyńskiego, dodatkowego urlopu macierzyńskiego i urlopu rodzicielskiego za łączny okres od dnia 6 sierpnia 2014 roku do dnia 15 czerwca 2015 roku.

W ocenie Sądu bierność płatnika składek, tj. nieprzedstawienie dokumentów do (...) ani niemożność skontaktowania się z pracodawcą nie może powodować po stronie ubezpieczonego utraty prawa do świadczeń. W toku postępowania (...) odmawiając odwołującej się prawa do świadczeń najpierw powoływał się na brak dostarczenia przez pracodawcę druku (...), zaś w uzasadnieniu ostatnio wydanej decyzji organ rentowy wskazywał, iż odwołująca się nie złożyła do pracodawcy wniosku o udzielenie jej urlopu macierzyńskiego. Organ rentowy wydając zaskarżone decyzje kierował się przepisami rozporządzenia w sprawie określenia dowodów stanowiących podstawę przyznania i wypłaty zasiłków z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa z 2012 r., czyli de facto podstawą odmowy prawa do świadczenia są w niniejszej sprawie przepisy aktu prawnego niższego rzędu niż ustawa. Zdaniem Sądu kreowanie sytuacji prawnej ubezpieczonego na podstawie przepisów rozporządzenia jest ograniczeniem prawa do świadczenia zabezpieczenia społecznego, które jest chronione aktem prawnym najwyższej rangi. Należy wskazać, iż naczelną zasadą ubezpieczeń społecznych brak ryzyka ubezpieczonego związanego z niedopełnieniem obowiązków przez pracodawcę względem (...), w tym nieopłacenia składek na ubezpieczenie społeczne.

Ustawodawca określił, iż jedyną przesłanką materialną nabycia prawa do zasiłku macierzyńskiego jest posiadanie statusu ubezpieczonej, która w okresie ubezpieczenia chorobowego albo w okresie urlopu wychowawczego urodziła dziecko. Przepisy ww. rozporządzenia określają formalną procedurę ubiegania się ubezpieczonego o świadczenie i zdaniem Sądu nie wyczerpują katalogu dowodów, na które ubezpieczony może powoływać się składając wniosek o przyznanie zasiłku. W ocenie Sądu organ rentowy powinien przy ustalaniu sytuacji ubezpieczonego korzystać z wszelkich dostępnych dowodów tę sytuację opisujących czy kształtujących.

Zgodnie z § 18 pkt 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2012 r. w sprawie określenia dowodów stanowiących podstawę przyznania i wypłaty zasiłków z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa dowodami stanowiącymi podstawę przyznania i wypłaty zasiłku macierzyńskiego przysługującego ubezpieczonemu za okres ustalony przepisami Kodeksu pracy jako okres dodatkowego urlopu macierzyńskiego albo dodatkowego urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego, w razie gdy zasiłek macierzyński za okres bezpośrednio poprzedzający okres objęty wnioskiem o udzielenie takiego urlopu był pobierany przez tego ubezpieczonego jest wniosek ubezpieczonego złożony płatnikowi zasiłku macierzyńskiego przed terminem rozpoczęcia korzystania z tego zasiłku za okres ustalony przepisami Kodeksu pracy jako okres dodatkowego urlopu macierzyńskiego albo dodatkowego urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego.

Podstawą wydania ww. rozporządzenia był w ówczesnym stanie prawnym art. 59 ust. 15 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. Zgodnie z tym przepisem minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określa, w drodze rozporządzenia, inne wymagane dowody stanowiące podstawę przyznania i wypłaty zasiłków.

W tym zakresie należy podkreślić, iż Trybunał Konstytucyjny wyrokiem z dnia 24 marca 2015 r. wydanym w sprawie P 42/13 orzekł, że § 18 pkt 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2012 r. w sprawie określenia dowodów stanowiących podstawę przyznania i wypłaty zasiłków z ubezpieczenia społecznego w razie

choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2014 r. poz. 1594), w brzmieniu obowiązującym od 9 maja 2012 r. do 25 listopada 2013 r., w zakresie, w jakim określa termin do złożenia wniosku o wypłatę zasiłku macierzyńskiego, jest zgodny z art. 59 ust. 15 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2014 r. poz. 159) oraz z art. 92 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Trybunał Konstytucyjny w przytoczonym wyroku określił charakter terminu na złożenie wniosku o udzielenie urlopu macierzyńskiego, dodatkowego urlopu macierzyńskiego oraz urlopu rodzicielskiego. Trybunał Konstytucyjny wskazał, że brzmienie ww. przepisu rozporządzenia pozwala na stwierdzenie, że ustanawia on warunek do wypłaty zasiłku macierzyńskiego za okres odpowiadający dodatkowemu urlopowi macierzyńskiemu, w postaci złożenia określonego wniosku we wskazanym terminie. Z uwagi na treść delegacji należy przyjąć, że termin ten ma charakter wyłącznie porządkowy, nie ma charakteru ustawowego i przyjęcie jego normatywnego charakteru stałoby w sprzeczności z zakresem delegacji ustawowej do wydania rozporządzenia. Delegacja określa jedynie obowiązek określenia w drodze rozporządzenia, „innych wymaganych dowodów stanowiących podstawę przyznania i wypłaty zasiłków”. Nie może ustanowić terminu o charakterze materialno prawnym. Nie można pominąć, że przesłanki warunkujące przyznanie ubezpieczonej prawa do zasiłku macierzyńskiego za okres dodatkowego urlopu macierzyńskiego i urlopu rodzicielskiego określone są w przepisach ustawy zasiłkowej, która reguluje materialno prawne przesłanki tego świadczenia. Przy czym przepisy przedmiotowego rozporządzenia nie mogą zmieniać regulacji ustawowej w zakresie materialno prawnych warunków do przyznania świadczenia z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. Rozporządzenie nie może bowiem wkraczać w materię pozostawioną do regulacji ustawowej. Tym samym nie można przyjąć, że brak spełnienia warunku złożenia wniosku w terminie z rozporządzenia stanowi o braku prawa do zasiłku (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 kwietnia 2016 roku, I UK 146/15).

Przekładając powyższe per analogiam na grunt niniejszej sprawy należy wskazać, że rygoryzm formalny zwrócenia się do pracodawcy o udzielenie zgody na urlop macierzyński, dodatkowy urlop macierzyński i urlop rodzicielski w przypadku bierności płatnika składek nie może kreować prawa do świadczenia. W ocenie Sądu organ rentowy w sposób niezasadny odmówił odwołującej się przyznania świadczenia z uwagi na niespełnienie warunków formalnych – nieprzedstawienie zaświadczenia potwierdzającego udzielenie przez pracodawcę urlopu macierzyńskiego, dodatkowego urlopu macierzyńskiego oraz urlopu rodzicielskiego. Z ustalonego w sprawie stanu faktycznego wynika, że fakt nieprzedstawienia ww. dokumentu nie został spowodowany złą wolą ani zaniedbaniem odwołującej się, lecz niemożności skontaktowania się skarżącej z płatnikiem składek. Pomimo, iż spółka istniała w rejestrze, a z odwołującą się nie został rozwiązany stosunek pracy, płatnik pozostał bierny na próby kontaktu odwołującej się czy też organu rentowego. Dlatego też odwołująca bezpośrednio zwróciła się do organu rentowego z wnioskiem o udzielenie jej urlopu macierzyńskiego, w którym zaznaczyła, iż nie może skontaktować się z pracodawcą. Zdaniem Sądu podjęcie przez skarżącą prób kontaktu z płatnikiem świadczy o dobrej woli ubezpieczonego, a zwrócenie się do (...) o przyznanie prawa do zasiłku z uwagi na brak odzewu ze strony pracodawcy nie stanowi próby wyłudzenia świadczenia.

W przedmiotowej sprawie organ rentowy mimo braku stosownego zaświadczenia od płatnika dysponował wiedzą stosowną i wystarczającą do przyznania odwołującej się uprawnienia do zasiłku macierzyńskiego. Wskazywanie w tym kontekście na brak zgody formalnej pracodawcy na urlop macierzyński, kiedy zgodnie z kodeksem pracy pracodawca zgodę taką wyrazić musi jako podstawy odmowy świadczenia jest niezgodne z celem ubezpieczenia społecznego, próbą obarczenia ubezpieczonej konsekwencjami niedopełnienia obowiązków przez płatnika. Zdaniem Sądu organ rentowy miał prawną możliwość ustalenia czy świadczenia są odwołującej się należne mimo braku reakcji ze strony płatnika i pociągnięcia do odpowiedzialności właśnie płatnika składek. Za niedopuszczalną w ocenie Sądu należy uznać sytuację, w której ubezpieczony ponosi odpowiedzialność za niedopełnienie przez płatnika jego ustawowych obowiązków.

Zgodnie z art. 477¹³ § 1 k.p.c. zmiana przez organ rentowy zaskarżonej decyzji lub wojewódzki zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności zaskarżonego orzeczenia przed rozstrzygnięciem sprawy przez sąd – przez wydanie decyzji lub orzeczenia uwzględniającego w całości lub w części żądanie strony – powoduje umorzenie postępowania w całości lub w części. Poza tym zmiana lub wykonanie decyzji lub orzeczenia nie ma wpływu na bieg sprawy. W niniejszej

sprawie organ rentowy zmienił zaskarżoną decyzję decyzją z dnia 11 maja 2017 roku, znak: (...). Zmiana zaskarżonej decyzji przez organ rentowy przed rozstrzygnięciem sprawy przez sąd, sprawia, że cel postępowania został osiągnięty. Wydanie wyroku w zmienionym zakresie stało się więc w tej sytuacji zbędne, co uzasadnia umorzenie postępowania bez konieczności cofania odwołania.

Wobec powyższego, Sąd w pkt 1 wyroku na podstawie art. 477¹³ § 1 k.p.c. umorzył postępowanie w zakresie, w którym zaskarżona decyzja została zmieniona. Ponadto Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. uwzględnił odwołanie w pozostałym zakresie, o czym orzekł w pkt 2 wyroku.

O kosztach postępowania Sąd orzekł zgodnie z ogólną regułą odpowiedzialności za wynik sprawy, na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. Sąd zasądził od organu rentowego na rzecz odwołującej się kwotę 360 zł obejmującą koszty zastępstwa procesowego, ustalone na podstawie § 11 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t. jedn. Dz. U. z 2013 r., poz. 490 ze zm.). Sąd na podstawie § 2 ust. 2 ww. rozporządzenia sześciokrotnie podwyższył stawkę minimalną tytułem zastępstwa procesowego. Uwzględniając nakład pracy pełnomocnika oraz charakter sprawy – weryfikację obszernego materiału dowodowego, zarówno osobowego, jak i treści dokumentów, w ocenie Sądu zasadnym było podwyższenie minimalnej stawki wynagrodzenia radcy prawnego.

Mając powyższe na uwadze, Sąd orzekł jak w sentencji.

Z: odpis wyroku wraz z odpisem uzasadnienia doręczyć pełnomocnikom stron.